

Lexicon van cosmetische grondstoffen

Dit lexicon is uitsluitend ter informatie en bevat geen (huid-) medische adviezen. De feitelijke inhoud van dit lexicon is door de auteur naar eer en geweten geregistreerd en weergegeven. Zij neemt echter geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele schade die zich door het gebruik van deze informatie kan voordoen.

Colofon

1^e druk, maart 2010

Oorspronkelijke titel: Lexikon der kosmetischen Rohstoffe

© 2009 Brigitte Bräutigam

www.Hobby-Kosmetik.de

Brigitte@hobby-kosmetik.de

Nederlandse bewerking: Bettine de Lang

© 2010 Drogisterij de Lang, Rotterdam

www.drogisterijdelang.nl

De inhoud van dit boekje is onderworpen aan het auteursrecht en is eigendom van de auteur en Drogisterij de Lang. Het is niet toegestaan om de tekst geheel of gedeeltelijk zonder schriftelijke toestemming van de auteur en Drogisterij de Lang, te kopiëren, over te nemen of anderszins te verspreiden.

Omslag en tekstopmaak: Koen van Hees

© 2010 Ffocus Graphics Design

www.ffocus.nl/graphics

Inhoudsopgave

Voorwoord	8
De grondstofcategorieën	9
Plant aardige oliën	9
Maceraten / werkstofoliën	10
Emulgatoren	10
Verdikkers	10
Gelvormers	10
Werkstoffen	11
Vitamines	11
Fluids HT	11
Kruidenextracten	12
Hydrolaten	12
Alcoholen	13
Tensiden	13
Conserveermiddelen	14
Toevoegingen	14
Plant aardige oliën	15
Abrikozenpitolie	15
Amandelolie, zoet	15
Andiroba olie	16
Arganolie	16
Avellana olie	17
Avocado-olie	17
Babassu olie	18
Boragezaadolie	18
Calophyllumolie	19
Camellia-olie / theezaadolie	19
Cocosolie / cocosvet	19
Distelolie / saffloerolie	20
Druivenpitolie	20
Duindoornvruchtvliesolie / duindoornpitolie / duindoornolie	21
Granaatappelzaadolie	22
Hazelnootolie	22
Hennepolie	23
Johannesbesolie	24
Jojoba olie	24
Kiwizaadolie	25
Koolzaadolie	25

Kukuinootolie	26
Laulierolie	26
Lijnzaadolie	27
Maanzaadolie / maanolie	27
Macadamia-olie	28
Marulaolie	28
Neutrale olie	29
Olijfolie	29
Perzikpitolie	30
Pindaolie	30
Rijstolie	30
Sesamolie	31
Sojaolie	32
Tarwekiemolie	32
Teunisbloemolie	33
Vlierbesolie	33
Walnootolie	34
Wilde rozenolie / rozenbottelolie	34
Wonderolie	35
Zonnebloemolie	35
Maceraten / werkstofoliën	37
Algenolie	37
Aloë vera olie	37
Arnica olie	37
Calendula olie/ goudsbloemolie	38
Caroteenolie / wortelolie	38
Johanneskruidolie	38
Kamille olie	39
Klitwortelolie	39
Emulgatoren	40
Emulsan	40
Glycerinestearaat SE	40
Lamecreme / type lamecreme / lamecreme vervanging	41
Lanoline	41
Lecithine CM / fluid lecithine CM	41
Lecithine super / fluid lecithine super	42
Lecithinepoeder / zuivere lecithine	43
Lysolecithine	43
Montanov™ 68	44
Mulsifan	45
Oploshulpmiddel LV 41	45
Tego® Care CG 90	45

Tegomuls	46
Xyliance	47
Verdikkers	48
Bijenwas	48
Cacaoboter	48
Candelillawas	49
Carnaubawas	49
Ceralan	50
Cetylalcohol	50
Cupuacuboter	50
Mangoboter	51
Rijstwas	51
Sheaboter	52
Walschot	52
Zonnebloemwas	53
Gelvormers	54
Alginaat / natriumalginaat	54
Guarpitmeel	54
Haarversteviger HF 37	55
Haarversteviger HF 64	55
Kiezelzuur	55
PNC 400	56
Xanthaan	57
Xanthaan transparant	57
Werkstoffen	59
Allantoïne	59
Aluin	59
Aloë vera	59
Appelciderazijn	60
Avocadin	61
Biozwavel fluide	61
Bisabolol / alpha-bisabolol	62
Citroenzuurester	62
Dode zeezout	63
Ectoïne / RonaCare [®] ectoïne	63
Elastinepoeder P	64
Farnesol	64
Haarchitine liquid	65
Haarguar	65
Haarquat / tarwequat	65
Honing	66

Honingquat 50	66
Hyaluronzuur	67
Incroquat behenyl TCM / kurquat KDM	67
Isopropylmyristaat	68
Lipoderminconcentraat	68
Melkzuur 80%	69
Nalidone®	69
Natriumlactaat	70
Nuratin P	70
Odex	70
Pirocton olamin	71
Promelanine	71
SoFi O	71
SoFi W 50%	72
SoFi Tix Breedband HT	72
Sorbitol	73
Squalaan / phytosqualaan	73
Ureum	74
Zijdeproteïne	75
Vitamines	76
D-Panthenol 75	76
Nicotinamide / vitamine B3	76
ProViT F	77
Vitamine A palmitaatolie	77
Vitamine E / Vitamine E acetaat	78
Vithaar / biotine	78
Fluids HT	79
Tarwekiemolie, fluide	79
Teunisbloemolie, fluide	79
Vitamine A, fluide	79
Vitamine E, fluide	79
Kruidenextracten	80
Algen	80
Arnica	80
Benzoëtinctuur	80
Berk	81
Brandnetel	81
Calendula	81
Driekleurig viooltje	81
Duizendblad	82
Groene thee	82

Hamamelis	82
Henna	82
Hibiscus	83
Johanneskruid	83
Kamille	83
Klimop	83
Komkommer	84
Korenbloem	84
Malve	84
Meristeem	84
Paardestaart	85
Plantenessence HT	85
Propolis tinctuur	85
Salie	85
Walnoot	86
Zonnehoed	86
Hydrolaten - geurend plantenwater	87
Arnica	87
Brandnetel	87
Ceder	87
Citrus	87
Cypres	87
Duizendblad	87
Engelwortel	88
Eucalyptus	88
Hamamelis	88
Helicryse	88
Jeneverbes	88
Johanneskruid	88
Kamille, blauw	89
Lulier	89
Lavendel	89
Lindebloemen	89
Melisse	89
Mirte	89
Muskaatsalie	89
Neroli/ oranjebloesem	90
Pepermunt	90
Roomse Kamille	90
Roos	90
Rozemarijn	90
Salie	90

Sandelhout	91
Tea tree	91
Thijm	91
Wortel	91
Alcoholen	92
Alcohol	92
Basisalcohol	92
Basiswater cosmetisch	92
Glycerine	93
Haarwater D 95% cosmetisch	93
Isopropylalcohol	94
Propyleenglycol 1,2	94
Tensiden - wasgrondstoffen	95
Betaïne / cocosbetaïne	95
Cocosglucoside	95
Collageentenside / lamepon S	96
Collageentenside P	96
Facetenside	96
Ghassoul / wasaarde	97
Glycinetenside	97
Haarsoft HT	98
Lathanol LAL (SLSA)	98
Rewoderm Li S 80	99
Sanfteen	99
Zetesol 856 T	100
Conserveermiddelen	101
A-Kons / Rokonsal	101
Euxyl PE 9010	101
Heliozimt K	102
Kaliumsorbaat	102
Parabeen K	102
Toevoegingen	104
Amandelpit- olijfpit- granulaat	104
Citroenzuur kristallijn	104
Jojobagranulaat	104
Kalweg	105
Melkpoeder	105
Natron / natriumbicarbonaat	106
Literatuurlijst	108

Voorwoord

Sinds 1992 maak ik zelf mijn cosmetica. Aanleiding hiertoe was de uitzending van Hobbytheek van en met Jean Pütz. Mijn eerste crèmes roerde ik precies zoals de voorgescreven recepten die ik uit de talrijke Hobbytheekboeken haalde. Onverwachts zat er iets tegen, er ontbrak een belangrijke grondstof voor de vetfase. Omdat mijn kennis over grondstoffen zeer beperkt was, verving ik dit argeloos door iets anders. Het kwam zoals het komen moest, mijn crème werd waterdun. Nu wilde ik natuurlijk uitzoeken waar dit aan lag. Dus doorzocht ik alle Hobbytheekboeken die in mijn kast stonden. Wat een moeizame onderneming. Toen ik eindelijk een antwoord op mijn fout vond, had ik bijna de moed verloren verder crèmes te maken.

Ik zocht naar een oplossing waardoor vergelijkbare fouten niet meer konden voorkomen - nou ja, in ieder geval minder vaak. Toen ik mijn idee voor een lexicon om zette in een daad, was ik me er niet geheel van bewust hoeveel tijd daar in gaat zitten. Maar ik liet me niet ontmoedigen. Na enkele maanden in het jaar 1997, was het dan zover - mijn eerste lexicon was klaar. Daar was ik erg trots op, want nu had ik een naslagwerk met alle cosmeticagrondstoffen die tot die tijd beschikbaar waren voor het zelf maken van cosmetica. Dit lexicon van cosmetische grondstoffen werd vanaf dit tijdstip regelmatig uitgebreid en up to date gehouden.

Hoe belangrijk het is over de inhoudstoffen van zelfgemaakte cosmetica op de hoogte te zijn, werd mij steeds duidelijker, wanneer ik op diverse internetfora van zelfmakers was. Daar doken hulpkreten op wanneer de crème zich plotseling ging scheiden, omdat het waterdun of veel te vast was. Als ik dan naar de gebruikte recepten vroeg, stelde ik vast dat een beetje kennis over grondstoffen een mislukking had kunnen voorkomen.

In het jaar 2001 was het voor mij van groot belang mijn verzamelde kennis met andere geïnteresseerden te delen. Vanaf die tijd werd internet populairder. Wat voor de hand lag, was het lexicon met de door mijzelf ontwikkelde recepten hier te presenteren en andere zelfmakers te helpen. Sinds 2009 was er vraag naar een boek. Dit omdat men hiermee behaaglijk op de sofa kan ontspannen. Voor een echt boek ontbreken mij echter de financiële middelen. Maar ik ben er zeker van dat u met deze brochure -de omvangrijkste grondstofbundel -, veel vreugde en in de toekomst weinig mislukkingen in uw roerkeuken zal ervaren.

Brigitte Bräutigam

Emulgatoren

Emulsan

(Methyl glucose sesquistearate)

Emulsan is een PEG vrije O / W emulgator op plantaardige basis. Het wordt uit palmitine- en stearinezuur en glucose gewonnen. Emulsan is verkrijgbaar als lichtgele kleine pastilles. Het geeft emulsies die ook bij toevoeging van zout en ureum en bij temperatuurschommelingen stabiel blijven. Emulsan is geschikt voor crèmes met een vetgehalte van ongeveer 25 tot 40% en lotions van ongeveer 15 tot 25%. De formuleringen zijn aanvankelijk nog relatief dun, maar na een paar uur ontstaat er een mooie, romige consistentie. De stabiliteit van de emulsie kan door de toevoeging van cetylalcohol verder verbeterd worden. De emulsies laten zich goed verdelen en geven een zacht, glad huidgevoel met licht filmvormende eigenschappen.

Gebruik: emulsan is een goede emulgator bij een droge, vochtarme huid.

Dosering: 2 tot 3% voor lotions, 4 tot 6% voor crèmes.

Glycerinestearaat SE

(Glyceryl stearate SE)

Glycerinestearaat SE is een combinatie van mono- en diglyceriden van plantaardige oliën en circa 3% kaliumstearaat. De toevoeging "SE" beschrijft de zelfemulgerende vorm van glycerinestearaat. Het ivoorgekleurde poeder is bijna reukloos en smelt bij ongeveer 60 ° C. Er ontstaan zuivere O / W emulsies. Glycerinestearaat SE is geschikt voor crèmes en lotions met een vetgehalte van 20 tot 40%. Het geeft lichte, gladde emulsies met een duidelijk gehydrateerd huidgevoel. Het trekt zeer goed in en laat geen vetglans achter. De formuleringen zijn aanvankelijk nog relatief dun, maar het dikt nog verder in. De stabiliteit kan door toevoeging van cetylalcohol of guarpitmeel verder verbeterd worden. De toevoeging van zuren is in geringe hoeveelheid mogelijk (voor reguleren van pH-waarde). Ik heb goede ervaringen met ongeveer 0,1% melkzuur. Bij hogere doseringen, wordt de emulsie instabiel, het wordt waterig en kan zich scheiden. Ook van hoge hoeveelheden ureum en andere zouten zal afgezien moeten worden. Een combinatie met bijvoorbeeld emulsan heeft zich in de praktijk als stabiliserend bewezen bij emulsie belastende stoffen.

Gebruik: glycerinestearaat SE is een goede emulgator voor lichte crèmes en lotions bij vette huid, droge huid, gemengde huid.

Dosering: 3 tot 4% voor lotions, 4 tot 7% voor crèmes.

Opmerking: in de handel is ook tegomuls met de INCI glyceryl stearate SE beschikbaar. Dit heeft niets te maken met de hier beschreven glycerinestearaat SE.

Lamecreme / type lamecreme / lamecreme vervanging

(Glyceryl stearate, glyceryl stearate citraat)

Lamecreme is een 2 componenten emulgator. De grondbestanddelen vormen glycerinemonostearaat uit stearine- en palmitinezuur en citroenzuuresters. Afhankelijk van de verhouding olie- en waterfase, ontstaat of een O/W emulsie (bij watergehalte boven 50%) of een W/O emulsie, wanneer het watergehalte daaronder ligt. De lichtgele, wasachtige pastilles smelten bij circa 60-65°C. Omdat lamecreme de verdikker (glycerinestearaat) bezit zijn verdere verdikkers in sommige gevallen niet strikt noodzakelijk, in de meeste gevallen echter zinvol. Bereidingen met lamecreme zijn grotendeels stabiel bij de toevoeging van zouten, zuren en andere emulsie belastende stoffen. Lamecreme is een veelzijdige emulgator die voor een breed lipidebereik geschikt is. Bij een vetfase van 30 tot 60% verkrijgt men compacte emulsies die een aangename beschermings- en verzorgingsfilm achterlaten. Bereidingen met lamecreme hebben de neiging om de huid te laten glanzen.

Gebruik: lamecreme is een goede emulgator voor de droge, vetarme huid en als co-emulgator bij hoge concentraties ureum, bijv. in voetcrème.

Dosering: 5 tot 10%.

Lanoline

(Lanolin anhydrid)

Lanoline wordt uit de afscheiding van de talgklieren van schapen gewonnen. De donkergele, taaie, zeer kleverige substantie heeft meestal een sterke, typische 'schaap' geur. Het smelt bij ongeveer 40 ° C. Lanoline kan ongeveer de drievoudige hoeveelheid van zijn gewicht met water emulgeren. Voorbeeld: aan 10 g lanoline, kan tot 30 g water stabiel toegevoegd worden. Lanoline is een W / O emulgator met een HLB waarde van 4. Ook als co-emulgator kan lanoline heel goed ingezet worden. Het draagt aanzienlijk bij aan de stabiliteit van formuleringen. Recente studies hebben aangetoond dat lanoline in het stratum corneum opgeslagen kan worden. Het heeft uitzonderlijk goede zachtmakende eigenschappen.

Dosering: 3 tot 8%, als zalfbasis tot 50%.

Opmerkingen: In de handel is ook een waterhoudende lanoline beschikbaar. Deze bestaat uit 65% wolvet, 15% paraffineolie en 20% water. Lanoline kan door de pesticidebehandeling van de schapen residuen van chemische stoffen bevatten. Let op de woorden "pesticidenvrij" op het etiket. Ook uw leverancier kan u informatie geven.

Lecithine CM / fluid lecithine CM

(Glycine soja, lecithin, tocopherol)

Fluid lecithine CM is een geelbruine, stroperige vloeistof met een typisch intense geur. Het bestaat voor 50% uit lecithine en voor 50% plantaardige olie (meestal sojaolie). Het